

WERKVL0ER

In dit nummer:

- 2 Voorkomen
explosiegevaar

- 4 Cao-subsidies
Goed werkgeverschap

- 6 Veiligheid op het
boerenerf verbeteren

- 7 Oh zit dat zo?!
Werken bij hitte

- 8 Echtscheiding?
Regel ook pensioen goed

**Veiligheid
op het boerenerf**

Voorkomen explosiegevaar: Zorg voor kennis

Kennis, kennis, kennis. Veiligheidskundige Klaas Lok kan er niet vaak genoeg de nadruk op leggen: bedrijven moeten zorgen voor voldoende kennis in huis om hun onderneming afdoende te kunnen beveiligen tegen explosies. "Ieder bedrijf moet een kartrekker hebben die ervoor zorgt dat de boel op orde is."

Klaas Lok is gecertificeerd veiligheidskundige en werkt sinds oktober 2020 als zelfstandig adviseur. Hij adviseert ondernemers in onder meer de diervoedingsindustrie over ATEX, risico-inventarisaties en veiligheid in brede zin.

ATEX is de afkorting van de Franse term ATmosphères EX-plosible en wordt als synoniem gebruikt voor twee Europese richtlijnen voor het voorkomen van explosiegevaar onder atmosferische omstandigheden.

"ATEX gaat over de beheersing van explosiegevaar. Denk aan alle brandbare stoffen en gasen die kunnen exploderen. In de mengvoerindustrie zijn dat er nogal wat. Bijvoorbeeld granen, enzymen en melkpoeder. Maar ook brandstoffen of acculaadgasen kunnen exploderen. De wet schrijft voor dat bedrijven die dit risico lopen daarvoor een risico-inventarisatie en beheersplan moeten hebben", aldus Klaas Lok.

Steeds meer bedrijven hebben oog voor een goede beveiliging

Veranderingen

In de diervoedingsindustrie is volgens hem in de afgelopen jaren al veel ten goede veranderd. "De sector was vroeger veel stoffiger (en dus explosiegevoeliger) dan nu en minder goed beveiligd, bedrijven liepen meer risico. Toen haalden rampen en explosies vaker het nieuws, maar dat komt nu nauwelijks meer voor. Bedrijven hebben meer gesloten installaties en er wordt hygiënischer en gezonder gewerkt. Ik zie ook wel dat steeds meer bedrijven oog hebben voor een goede beveiliging. Toch zijn we er nog niet. Vooral kleinere ongevallen met een beperkte schade komen nog steeds voor", aldus Klaas Lok.

Het belang van een goede ATEX is volgens hem drieledig. Ten eerste gaat het om veiligheid van medewerkers. Dat is

dan ook een reden dat de Arbowetgeving naar explosiegevaar kijkt. Ten tweede gaat om het voorkomen van schade aan materiaal en ten derde is er brandgevaar. Door explosies kan brand ontstaan en andersom kan een brand explosies veroorzaken.

Kundigheid

"In het algemeen kan ik stellen dat er veel vooruitgang is geboekt en dat steeds meer bedrijven hun zaken goed op orde hebben. Er wordt altijd wel aan ATEX gedacht, al is het nog niet altijd goed doordacht. Vroeger was dat niet vanzelfsprekend, dan kwam je bij nieuwbouw controleren en was het niet meegenomen. Het kostte in zo'n geval veel geld om het te herstellen. Bovendien leidde dit soms tot waarschuwingen en dergelijke van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Toch constateer ik nog zwakke punten en die zitten vooral in de engineering, het onderhoud van installaties en beveiligingen en bij de kundigheid van het personeel. Ook de actualiteit van het explosieveiligheidsdocument is niet altijd in orde. Verantwoordelijken moeten bij de aanschaf van machines en bij verbouwingen weten wat de risico's zijn en de mogelijke beheersmaatregelen. Een bedrijf mag niet helemaal overgeleverd zijn aan mensen van buiten die iets komen verkopen of verbouwen. Die adviseren ook wel eens iets wat niets toevoegt aan de veiligheid. Dat geld had bespaard kunnen worden. De eigen medewerkers moeten daarom voldoende kennis hebben om in ieder geval mee te kunnen denken en een gesprekspartner te zijn. Iemand moet er

Cursus ATEX

Nevedi heeft een cursus ATEX ontwikkeld. Zodra corona het toelaat, wordt de cursus fysiek op een locatie in het land aangeboden. De cursus is opgesplitst in twee delen. Deel A voor beginners (wat is ATEX) en deel B voor gevorderden gebaseerd op het Nevedi ATEX handboek. Hopelijk kan ABS met Nevedi de cursus eind 2021 of begin 2022 geven. Meer informatie volgt in een later stadium.

in eigen huis

verantwoordelijk voor zijn om voldoende kennis van de materie te vergaren. Het proces begint met kennis en bewustwording. Dan komt de rest vanzelf,” zegt Klaas Lok.

Zorg altijd voor een actueel explosieveiligheidsdocument

Wees voorbereid

“Zorg ervoor dat je als bedrijf goed bent voorbereid op veranderingen, verdiep je in de risico’s en zorg dat je alles op orde hebt. Dan is het risico op brand ook een stuk lager. Als je geen vonken hebt, heb je ook geen brand. Beveiligingsmaatregelen en investeren in kennis bij je medewerkers kosten wel degelijk geld, maar dat verdient je terug, omdat je geen brand- of explosieschade meer hebt.

Zorg dat er een altijd actueel explosieveiligheidsdocument is, waarin wijzigingen in installaties, stoffen en dergelijke zijn opgenomen vóórdat deze in de praktijk doorgevoerd worden.”

Klaas Lok

Oplossingen

Nevedi besteedt volgens hem veel aandacht aan ATEX en aan de manier waarop bedrijven dat op orde kunnen krijgen.

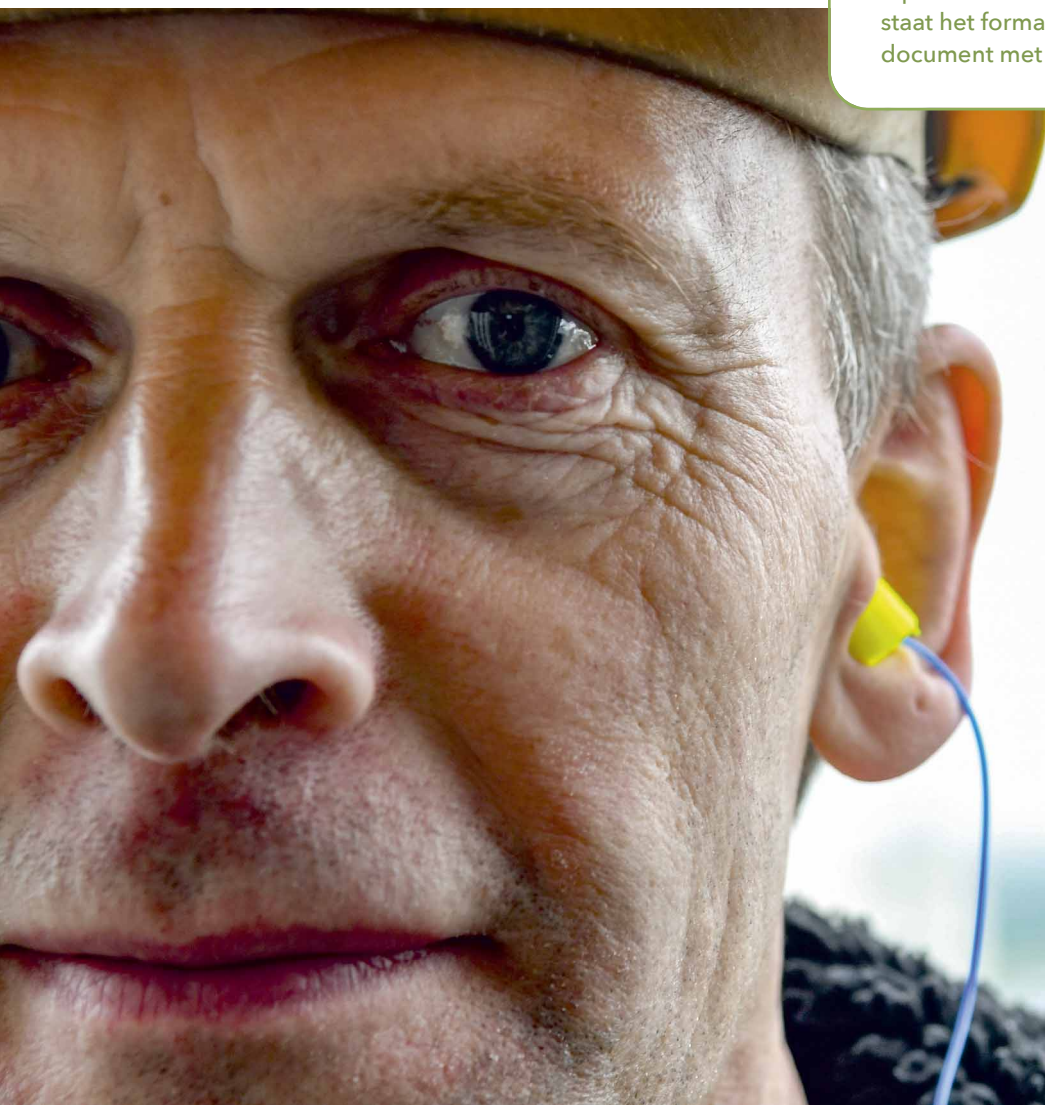
“Nevedi reikt veel aan. Allereerst kan je op de website van Nevedi de (Grond)stoffendatabase vinden, met honderden stoffen en hun eigenschappen. Iedereen uit de sector kan daarbij komen, niemand hoeft dat zelf te verzamelen. De Inspectie wil dat je dit inzichtelijk hebt en dat is daarmee geregeld. Ook kan je bij Nevedi cursussen volgen over ATEX. Tenslotte heeft Nevedi een document dat je als format kunt gebruiken voor het opstellen van je eigen Explosieveiligheidsdocument zoals vereist vanuit de wetgeving. Het invullen daarvan is een karwei, maar dan heb je je zaak ook goed op orde.”

Meer informatie

De (Grond)stoffendatabase vind je op www.Nevedi.nl onder het tabblad Feiten & Cijfers.

Op www.arbocatalogusgraan.nl vind je onder het tabblad Explosieveiligheid meer over explosiegevaar en hoe je dat kunt voorkomen.

Op het besloten ledengedeelte van www.nevedi.nl staat het format voor een Explosieveiligheidsdocument met betrekking tot ATEX.

CAO-subsidies

De Arbowet verplicht iedere werkgever een 'Goed werkgever' te zijn. Wie niet goed weet hoe dit in te vullen, kan bij Agribusiness Service BV een bedrijfsbezoek van een adviseur aanvragen. Ook als alles op orde is, kan een adviseur wellicht met goede tips of nieuwe mogelijkheden de werkgever verder helpen.

Goed werkgever

Pieter Kling en Heidi Verberne

Voerspecialist Fransen Gerrits doet al veel om een goed werkgever te zijn, maar ontving toch een adviseur. Hoofd P&O Heidi Verberne en KAM-manager Pieter Kling kijken er met plezier op terug: "We kregen nuttige tips over subsidies en opleidingsmogelijkheden. En het was leuk om te horen dat we het goed doen."

Goed werkgeverschap betekent bij Fransen Gerrits dat medewerkers gezond en met plezier hun werk moeten kunnen doen.

Heidi Verberne: "We hebben een fietsregeling, bedrijfsfitness-regeling en fruit op het werk. Medewerkers hebben veel vrijheid om hun functie zelf in te vullen. Ook hebben we een actief verzuimbeleid. Bovendien proberen we onze medewerkers gezond te houden door onder meer iedere vijf jaar een preventief medisch onderzoek, inclusief een hartfilmpje, aan te bieden. Bij het MT ligt een voorstel om een doorlopend laagdrempelig medewerkerstevredenheidsonderzoek via een app in te voeren."

Pieter Kling: "We willen luisteren naar wat medewerkers inbrengen over veiligheid, daarvoor hebben we een preventieteam opgericht. Zo willen we mensen betrokken houden."

Beiden raden een bezoek van een adviseur aan: "Het is laagdrempelig en je krijgt tips over mogelijkheden waar je zelf misschien niet aan denkt."

Meer informatie

www.graancoo.nl/subsidies/goed-werkgeverschap

Veiligheid op boeren erf verbeteren

Spelende kinderen en loslopende honden zijn meestal iets waar je in het dagelijkse leven vrolijk van wordt. Als je met je vrachtwagen een boeren erf op rijdt, is het een ander geval. Dan wil je ze zover mogelijk uit de buurt hebben. Er gebeuren op boerenerven nog teveel ongelukken waar helaas ook erfbetreders mee te maken hebben.

Tanja de Jong en Ton Joosten zijn adviseur bij Stigas, de organisatie die zich inzet voor veiligheid en gezondheid in de agrarische en groene sector. Zij zien dat een oorzaak van ongevallen soms ligt in een onduidelijke inrichting van een erf, waardoor het voor een chauffeur lastig is om te manoeuvreren en om te zien waar hij moet zijn.

“Is het duidelijk hoe je moet rijden? Zijn er kinderen, hebben ze vlaggetjes op hun fietsjes? Lopen ze op het erf tussen voertuigen of op een afgescheiden deel? Waar zijn de waakhonden? Zijn er openliggende mestputten?”, vat Ton Joosten een waslijst aan voorbeelden samen. “Toen ik pas begon bij Stigas, waren er veel ongevallen met kinderen. Daar hebben we toen flink wat voorlichting over gegeven en dat is daardoor minder geworden. Maar de inrichting van een erf kan vaak beter. Bijvoorbeeld door de aanleg van looppaden, zodat bezoekers niet per ongeluk een ruimte binnenlopen waar ze risico's lopen.”

Tanja de Jong: “Ik vergelijk het wel met de inrichting van een bouwplaats of een fabriek. Daar is het wel duidelijk waar je je moet melden, wat wel en niet mag en zijn routes aangegeven. Dat zou bij een erf ook zo moeten zijn.

weg van de klant als telefoonkabels of laaghangende takken en struikel- of valgevaar.

Risico's op een rij

“Grotere bedrijven hebben vaak een risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE), deze is wettelijk verplicht, maar kleinere bedrijven weten vaak nog niet wat dit is”, aldus Tanja de Jong. “De Inspectie SZW heeft bijvoorbeeld aangekondigd dat ze bij rundveebedrijven gaan inspecteren en uit die hoek krijgen we nu veel telefoontjes om informatie.” De RIE is een handig hulpmiddel, ook voor kleine bedrijven, om alle risico's op je bedrijf op een rij te zetten, ook om de veiligheid van bezoekers te waarborgen. Daar is nog veel te winnen. Als erfbezoeker kun je de ondernemer hierop wijzen.”

Tanja de Jong

Bereikbaarheid silo's is aandachtspunt

Oplossen

Diervoederbedrijven hebben er belang bij om aandacht te hebben voor de veiligheid van chauffeurs. Vanuit Nevedi is hiervoor ook een checklist ontwikkeld. Chauffeurs die in een onveilige situatie komen, kunnen daar de boer of ondernemer op aanspreken. Niet in de vorm van een verwijt, maar als een mogelijke oplossing voor een vervelende situatie. Vreemde ogen zien nu eenmaal meer dan iemand die elke dag op en rond dat erf rondloopt en misschien wat bedrijfsblind is geworden. Werknemers van de boer of zijn familieleden lopen deels dezelfde risico's als de erfbetreder. Informeer ook de eigen werkgever of coördinator/planner die verder het gesprek aan kan gaan met de ondernemer en hem kan wijzen op meer info en ondersteuning.

Informatie

Erfbetreders kunnen de ondernemer/boer op enkele websites attent maken waar zij meer informatie kunnen vinden.

- RIE: www.stigas.nl/diensten/risico-inventarisatie-en-evaluatie
- Checklist silo's: www.veiligop1.nl/checklist-veilig-silo
- Instrumenten voor veilig werken: www.veiligop1.nl

Ton Joosten

Veiligheid van silo's

Voor chauffeurs zijn voersilo's een risico: roestvorming, vervorming van het draaglichaam, onjuiste montage, slechte staat van het fundament of van de los- en ontluuchtingsbuizen, en gevaarlijke situaties tijdens aansluiten van de verlaadslang of de stofzak. Verder is de bereikbaarheid van de silo een aandachtspunt, vooral in het donker. Stigas heeft voor ondernemers een checklist voor silo's ontwikkeld, hierop kan de boer gewezen worden. Op het erf zelf is er risico op contact met vee in een gesloten ruimte, met kadavers op het erf, obstakels op het erf of de eigen

oh zit dat zo

Arbocatalogus: Werken bij hitte

De kans is groot dat we deze zomer weer te maken krijgen met een hittegolf of bijzonder warme dagen. Werken is dan geen pretje. Je kunt een aantal maatregelen nemen om jezelf tegen hitte en zonneschijn te beschermen.

Bescherming is belangrijk, want als je te lang in de warmte werkt, kan je gezondheidsproblemen krijgen en de kans op arbeidsongevallen neemt toe. De warmte kan bij buitenwerk afkomstig zijn van de zon of bij binnenwerk van bijvoorbeeld machines. Denk aan tijdelijke werkzaamheden in het ketelhuis, de perserijafdeling, de drogerij, de doseerruimte, koelers of het tankpark. Of aan werk in een loods in een warme oogstperiode.

Door de warmteontwikkeling kan de temperatuur daar oplopen tot 40 á 50 graden, zeker als er op hoogte wordt gewerkt.

Enkele voorbeelden van mogelijke oplossingen:

- Isolatie van de ketels, de tanks en de leidingen.
- Reflecterende schermen tussen de hete bron en de activiteit.
- Verf met een lage stralingsemissie aanbrengen op machine die een stralingsbron is.
- Natuurlijke ventilatie
- Procedure voor veilig werk in warme omstandigheden vaststellen.
- Ventilatoren.

Als je buiten werkt, probeer dan direct zonlicht zoveel mogelijk te vermijden, zeker tussen 12.00 en 15.00 uur. Draag verder in het zonlicht geen werkkleding met korte mouwen of korte pijpen. Soepele, lichtgekleurde kleding heeft de voorkeur. En draag een hoofddeksel met een flap in de nek.

Draag een uv-werende zonnebril. Smeer delen van de huid die niet door kleding bedekt kunnen worden (handen, gezicht) goed in met zonnebrandcrème, minimaal beschermingsfactor 10. Mensen die veel transpireren, kunnen zich beter vaker insmeren.

Meer informatie

Meer informatie is te vinden op www.arbocatalogusgraan.nl onder Klimaat. Er staat onder meer een animatie over klimaat. Download ook de Nevedi Veiligheidspaspoort app. Je vindt daar regels en tips over veilig werken.

Pensioen

Bij een scheiding moet u veel regelen. Bij de notaris legt u alle afspraken vast. Ook over uw pensioen.

U kunt de wet volgen, maar u mag ook samen andere afspraken maken.

Echtscheiding? Regel ook je pensioen goed

Als u de Wet verevening pensioenrechten volgt...

- krijgen u en uw ex-partner na de scheiding ieder de helft van elkaars ouderdomspensioen dat tijdens de relatie is opgebouwd.
- reserveren we het partnerpensioen dat u opbouwde tot de scheiding voor uw ex-partner. Uw ex krijgt dit bijzonder partnerpensioen als u overlijdt. Bouwt u geen pensioen meer op bij het Molenaarspensioenfonds? Dan hebt u hier misschien andere keuzes in gemaakt toen u wegging bij het pensioenfonds.
- vullen jullie samen het formulier Verdeling van pensioenrechten bij scheiding in. U vindt dit op www.molenaarspensioenfonds.nl ► Wat moet ik doen bij... ► Privé ► Ik ga scheiden
- sturen jullie het formulier binnen twee jaar naar ons pensioenfonds. Wij regelen het verder.

U mag samen andere afspraken maken

Als u samen andere afspraken over het pensioen maakt...

- staan deze afspraken al in de huwelijkse voorwaarden
- óf nemen jullie de afspraken op in het echtscheidingsconvenant
- sturen jullie binnen twee jaar een kopie van deze afspraken naar het pensioenfonds. Wij regelen het verder.

Op www.molenaarspensioenfonds.nl ► Wat moet ik doen bij... ► Privé ► Ik ga scheiden vindt u het formulier dat u nodig hebt.

Wat geldt er bij samenwonen?

Als jullie bij de notaris een samenlevingscontract hebben opgesteld, kan uw ex-partner een partnerpensioen krijgen als u overlijdt. Dit heet bijzonder partnerpensioen. U moet uw ex-partner wel zelf aangeven bij ons pensioenfonds. En weer afmelden als de relatie is beëindigd. Het ouderdomspensioen wordt niet verdeeld.

Meer informatie

- www.molenaarspensioenfonds.nl
- www.scheidingsinformatie.nl

Colofon

WERKVLOER

Werkvloer is een uitgave van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

De Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven is eind 2011 opgericht door FNV, CNV Vakmensen, De Unie en Nevedi.

De Werkvloer wordt sinds 2003 uitgegeven en verschijnt vier keer per jaar. U kunt de Werkvloer digitaal ontvangen, stuur een e-mail naar de redactie van Werkvloer via: info@graancao.nl. De volgende editie zal dan digitaal verstuurd worden.

Redactie

De redactie bestaat uit Wilfred Jonkhout, Wietze Kampen, Ed van Benthem, Stefan van der Linden, Henk Flipsen en Jeanette Speksnijder. Suggesties en ideeën voor de Werkvloer kunt u per e-mail sturen naar: info@graancao.nl of via telefoonnummer: 085 773 19 73. Ook voor vragen kunt u contact opnemen met de redactie van de Werkvloer.

Wilfred Jonkhout, FNV,
088 368 17 38, wilfred.jonkhout@fnv.nl

Wietze Kampen, CNV Vakmensen,
030 751 15 70, w.kampen@cnvvakmensen.nl

Henk Flipsen, Nevedi,
085 773 19 77, info@nevedi.nl

Jeanette Speksnijder, Agribusiness Service BV
085 773 19 73, speksnijder@agribusiness-service.nl

Teksten

Sylvia Roes Communicatie

Foto's

Fons van Bindsbergen,
Stigas (foto Tanja de Jong)

Vormgeving

Van Bindsbergen Visser

Drukwerk

Efficiënta Offsetdrukkerij BV

Copyright 2020 Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven, Rijswijk. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerdigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enig andere manier, zonder schriftelijke toestemming van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

ISSN 1572-5251

De Werkvloer is gedrukt op papier met het FSC keurmerk.